FIN Beleggingsenquête 2025

Agenda

1. Korte introductie
2. Aanpak enquête 2025
3. Respons en samenstelling
4. Belangrijkste uitkomsten
5. Reflectie en Q&A

Aanpak 2025

Vernieuwde vragenlijst

- Scherpere vragen over allocatie, rendement, impact en duurzaamheid.
- Expliciete aandacht voor spending rule en stamvermogen.

Datakwaliteit

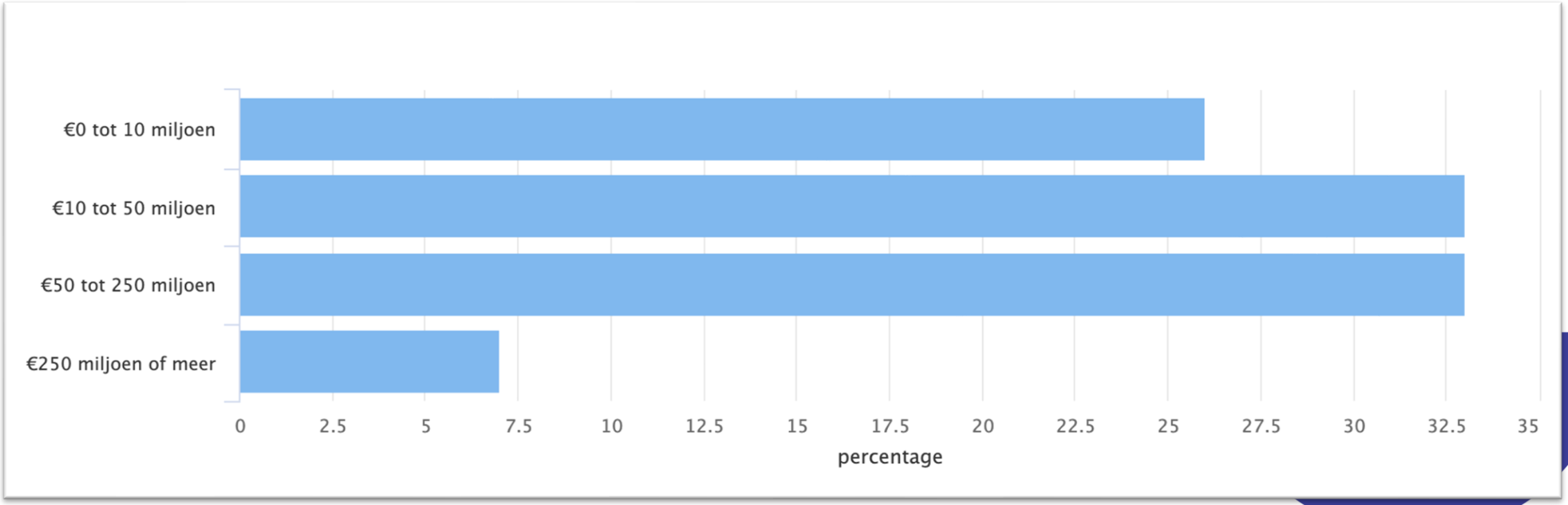
- Absolute bedragen gecorrigeerd waar nodig (duizendtallen).

Respons

42 deelnemers (2024: 29 / 8%)

Samenstelling

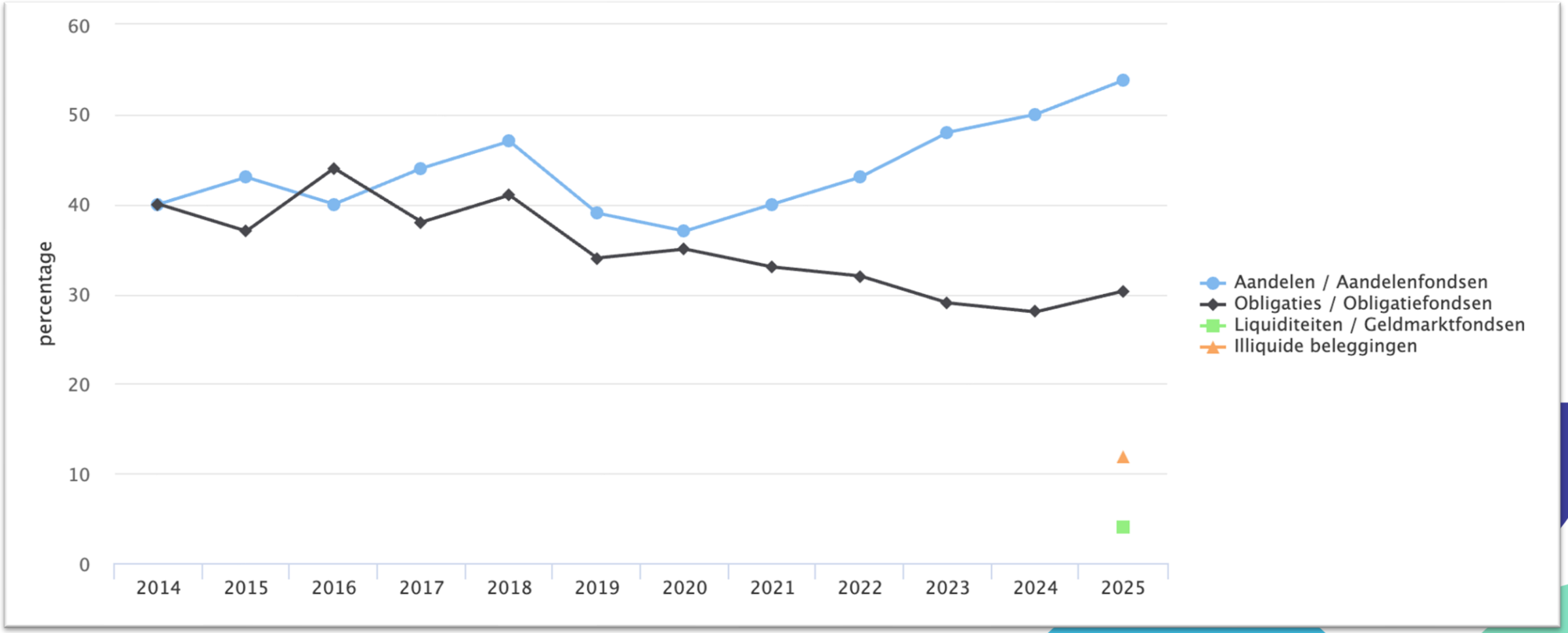

Type fonds en organisatie van het beheer

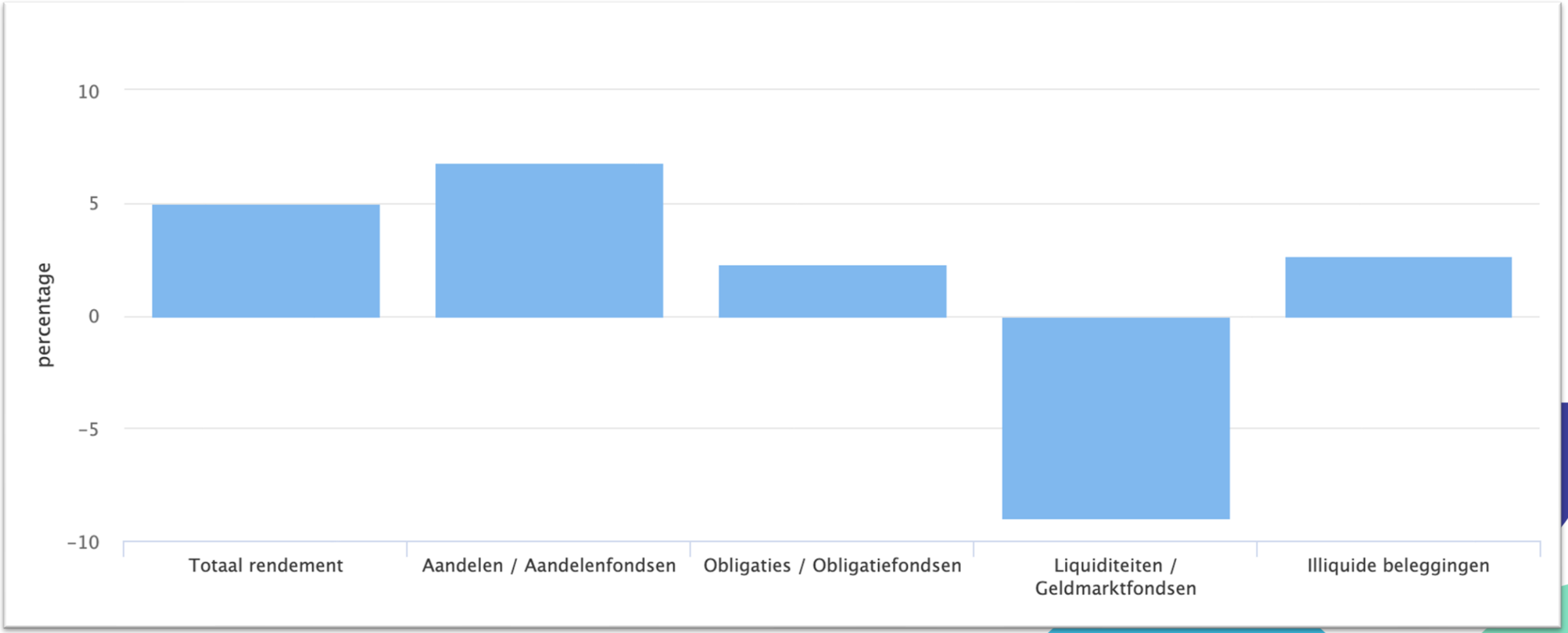
Vernieuwde vragenlijst

- Overwegend vermogensfondsen.
- Hybride fondsen iets sterker vertegenwoordigd.
- Ruime meerderheid maakt gebruik van externe partijen (vermogensbeheer en/of advies).

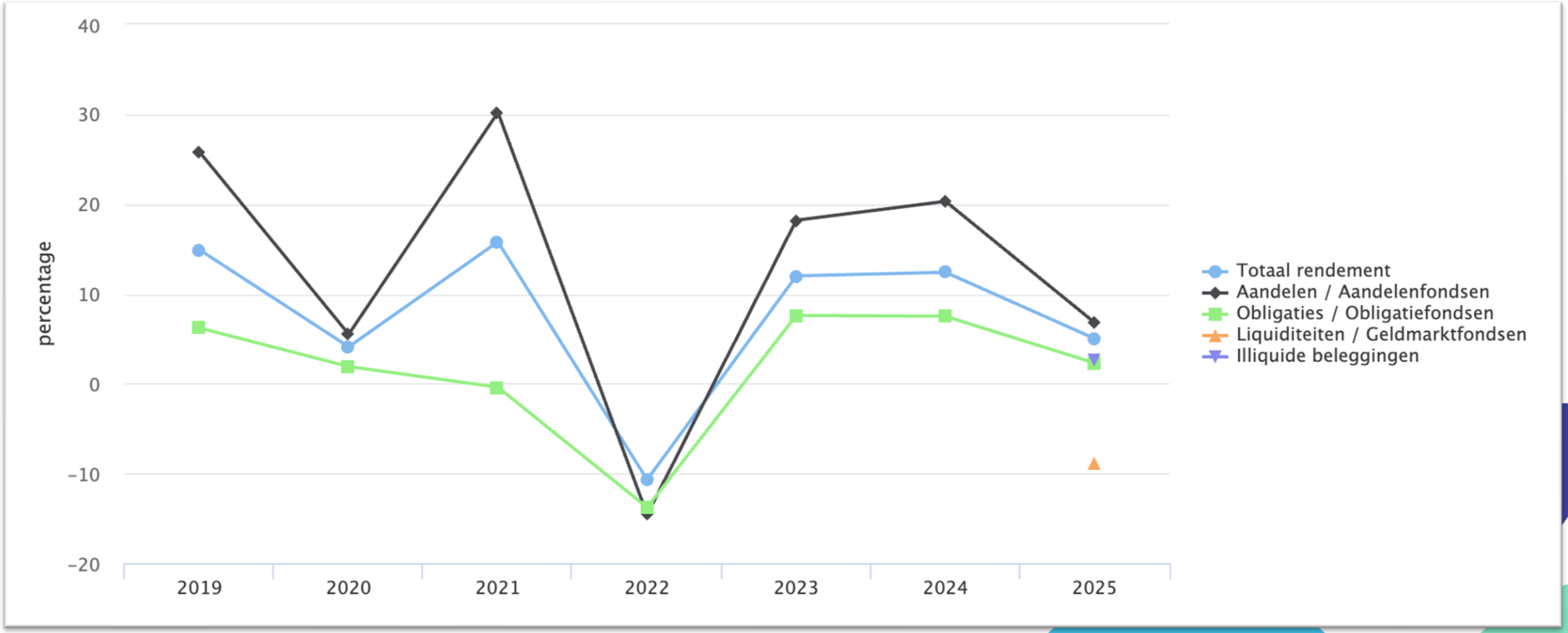
Allocatie 2025

Rendementen 2025

Rendementen over de tijd

Beleggingskosten

- Gemiddeld ~0,5% van het belegd vermogen.
- Spreiding: ca. 0,2% - 0,8%.

Beleggingsbeleid

- Een grote meerderheid heeft een beleggingsstatuut.
- Mix van actief en passief beheer (meerdere antwoorden mogelijk).
- Het merendeel heeft een stamvermogen (en indexeert dit).
- Spending rule: mix van vast percentage (~4%), andere invulling of geen formele regel.

Risico

- Veel fondsen werken met vaste grenzen per categorie.
- Minder fondsen doen een formele ALM-studie.

Duurzaamheid en impact

- 86% houdt rekening met duurzaamheid.
- Meeste fondsen werken met uitsluiting en/of ESG-integratie.
- Meeste fondsen classificeren (een deel van) de portefeuille als “licht groen” of hebben geen formele classificatie.
- Impact investments en algemeen nut investeringen: aanwezig bij een minderheid van de fondsen.

Reflectie

Wat valt op

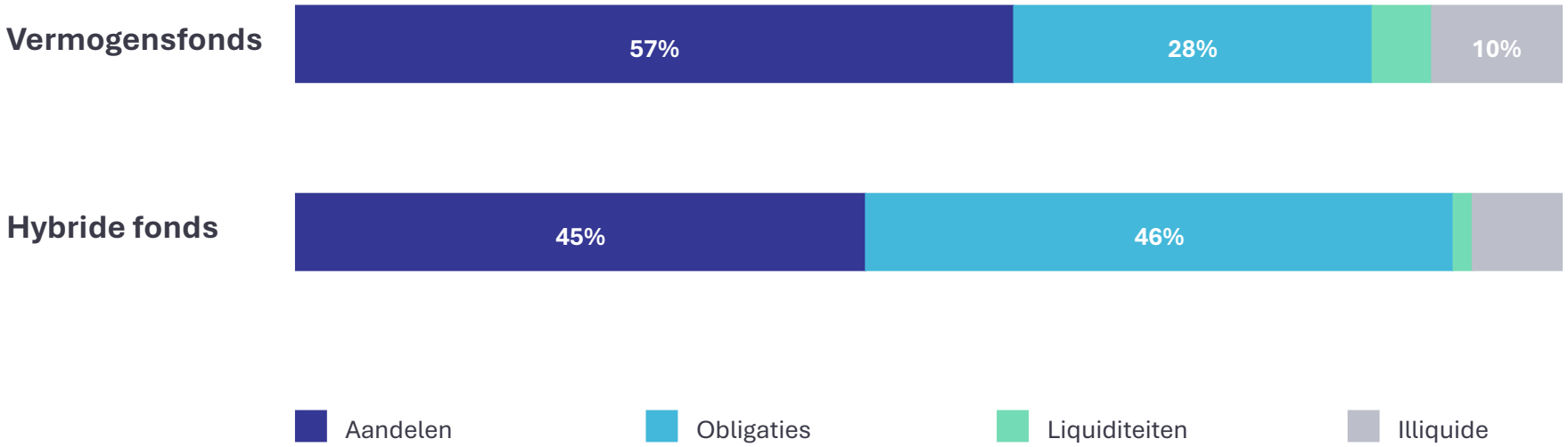
- Hogere respons.
- Stijgend aandeel aandelen, gematigd rendement.
- Beperkte formalisering van risico.
- Tips en verbeterpunten voor de enquête zijn welkom!

Vragen?

Wat leert de enquête ons?

Er bestaat niet één typische fondsportefeuille

De verschillen tussen én binnen fondstypen zijn groot, ondanks lange termijn karakter

Binnen vermogensfondsen varieert het aandelengewicht van 15% tot 100%

Hoe zijn de beleggingsmixen tot stand gekomen: bewust gekozen/ontworpen of historisch gegroeid?

De basis van risicobeheersing is op orde

Veel fondsen beschikken over de fundamenten voor risicobeheer.
Maar wat is de inhoud en reikwijdte van de statuten en wie heeft dat bepaald?

40	**hebben een beleggingsstatuut**
34	**hanteren vaste allocatiegrenzen**
30	**hebben risicoregels**
26	**laten risico actief bewaken**

Governance en formele beheersing zijn aanwezig. De volgende stap is de vertaling naar concrete richtlijnen om risico's te beheersen.

Geven onze regels voldoende houvast om het vermogensbeheer uit te besteden, en zijn ze voldoende concreet?
Zijn we voldoende duidelijk over welke risico's we wel en niet willen lopen?

FIN

Van allocatiegrenzen naar een expliciete risicohouding

Risico wordt begrensd, maar minder vaak doorgerekend of getest

81%

vaste grenzen per beleggingscategorie

40%

periodieke ALM- of scenarioanalyse

17%

professionele risicometingen

Pensioenfondsen koppelen risicohouding explicieter aan doelstellingen, scenario's en belanghebbenden.

Weten wij welk verlies en welke terugval in vermogen en bestedingen acceptabel zijn?
Onder welke omstandigheden kan zich dit voordoen?

FIN

Is er verband tussen vermogensbehoud, bestedingsbeleid en acceptabel risico

De risicohouding als uitgangspunt voor beleid: welke risico zijn we bereid te nemen om onze doelstellingen te bereiken?

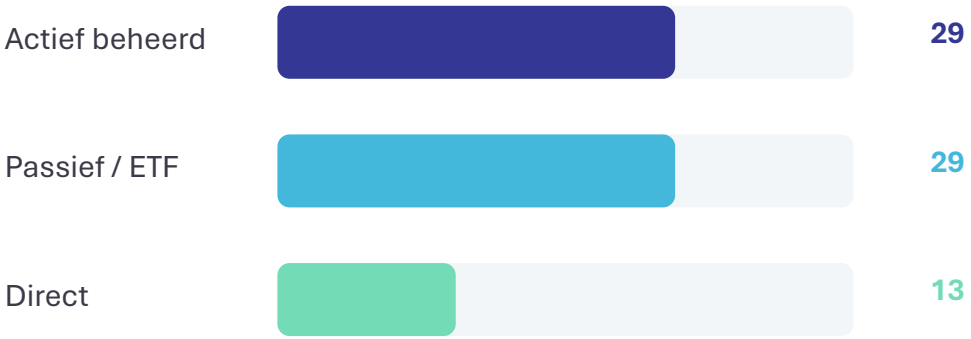

Wat is de samenhang tussen doelstellingen, bestedingsbeleid, vermogensbehoudend en welke beleggingsmix past daarbij?
Hoe definiëren we onze risicohouding?

Actief en passief worden vaak gecombineerd

Bij aandelen komt passief bijna net zo vaak voor actief; bij obligaties domineert actief beheer.

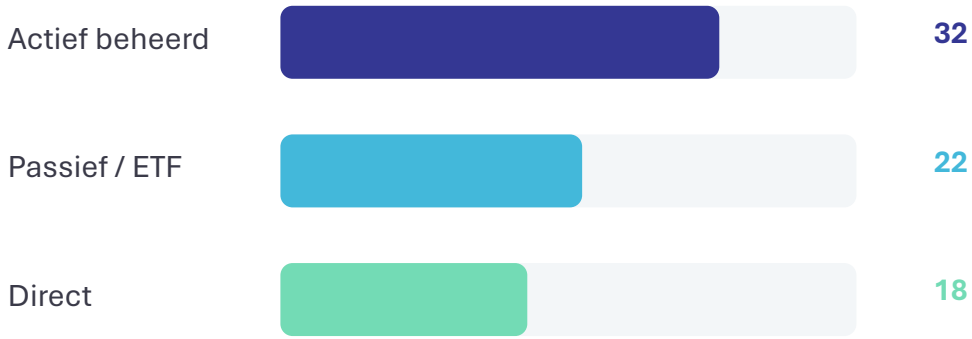
Aandelen / aandelenfondsen

Meest voorkomende combinaties

- **12** actief + passief
- **10** uitsluitend passief
- **7** actief + passief + direct

Obligaties / obligatiefondsen

Meest voorkomende combinaties

- **11** uitsluitend actief
- **10** actief + passief + direct
- **7** actief + passief

Is actief of passief beheer een eigen keuze of ingegeven door vermogensbeheerder?
Is er een principiële keuze voor óf actief of passief gemaakt met afweging van de voor- en nadelen?
Wanneer wordt afscheid genomen van belegging als rendement achterblijft?

Illiquide beleggingen maken de portefeuille complexer

Meer dan de helft belegt in één of meer illiquide categorieën.

23

van de 42 fondsen noemen één of meer illiquide categorieën

Aantal fondsen per categorie

Past de complexiteit bij onze omvang, liquiditeitsbehoefte en bestuurlijke capaciteit?
Kosten van illiquide beleggingen doorgaans hoog

FIN

Kosten dalen met omvang, maar de spreiding is groot

De hoogte van de fees moeten we beoordelen in relatie tot portefeuillecomplexiteit en toegevoegde waarde

0,45%
mediaan

0,49%
gemiddelde

0,01%–1,50%
totale spreiding

Niet alleen vragen:

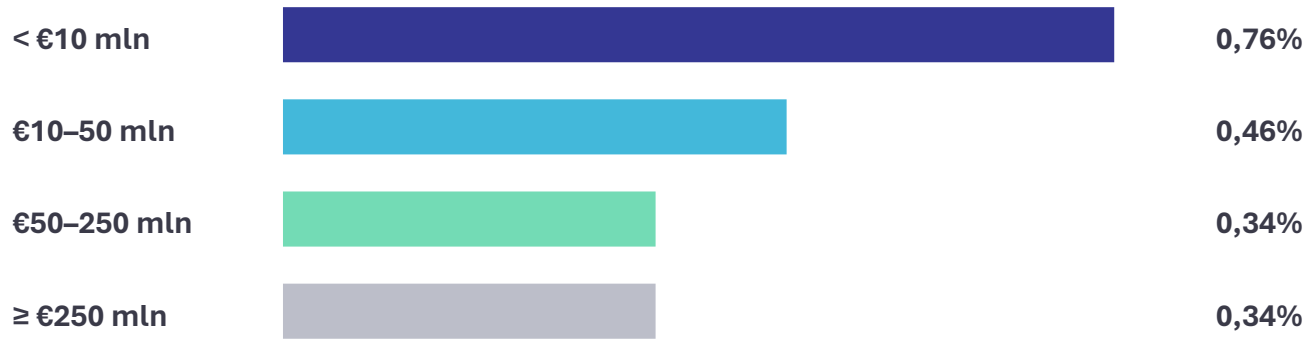
“Zijn de kosten hoog?”

Maar vooral:

“Welke netto toegevoegde waarde krijgen we ervoor terug?”

“Zijn de kosten volledig transparant”?

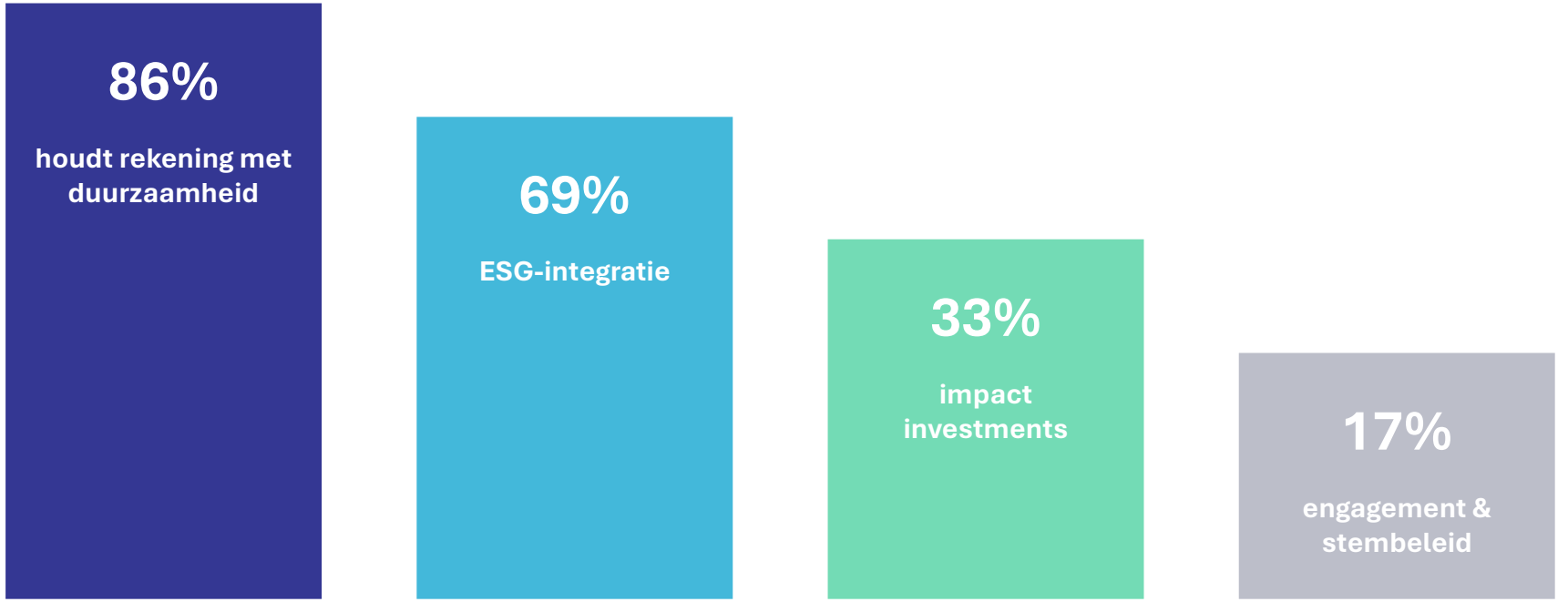
Gemiddelde totale beleggingskosten naar fondsomvang

Zijn kosten, complexiteit en verwacht rendement/risico in samenhang afgewogen?

Duurzaamheid is mainstream, maar missie-impact nog niet...

De stap van verantwoord beleggen naar aantoonbare bijdrage is lastig. De uitdaging is om dit concreet en meetbaar te maken.

Niet alleen:

“Is de portefeuille verantwoord?”

Maar ook:

“Draagt zij bij aan onze missie?”

Welke maatschappelijke rol moet de portefeuille naast onze bestedingen vervullen?

FIN

ANBI vragen

Meest gestelde ANBI-vragen

- Vragen van FIN-leden uit hun praktijk.
- Meest bevraagd: vermogen, indexatie en uitkeringen
- Inzichten uit de enquête.

Mogen wij ons vermogen in stand houden?

- Hoofdregel: niet meer vermogen dan redelijkerwijs nodig (anti-oppot criterium).

- Uitzonderingen:
  - Stamvermogen (met instandhoudingsplicht van inbrenger).
  - Continuïteitsreserve (richtlijn ca. 1,5x organisatiekosten).
  - Reserve voor voorziene werkzaamheden.
  - Vermogen dat voortvloeit uit of nodig is voor de doelstelling.

- Overgangsregeling pre-2008: geen afbouw als alleen rendementen werden besteed. Uitgangspunt eigen vermogen per 1/1/2008.

FIN

Mogen wij ons stamvermogen indexeren?

- Ja, als de inbrenger dat heeft bepaald.
- Bij vermogen van voor 1/1/2008 (overgangsregeling): indexatie in de praktijk vaak gangbaar en geaccepteerd.
- De (gecorrigeerde) opbrengsten moeten worden besteed.
- Goede administratie van het verloop is vereist.

Wat als ons vermogen hoger is dan toegestaan?

- Het meerdere valt onder het bestedingscriterium en moet binnen redelijke termijn worden besteed.
- Stel een afbouwplan op (globale vermelding in het beleidsplan, concrete uitwerking intern).
- Houd rekening met de continuïteitsreserve en reserves voor voorziene werkzaamheden.
- Geen wettelijke overgangstermijn, de Belastingdienst hanteert een redelijkheidstoets.

Spending rule en bestedingsnorm

Enquête:

- 1/3 vast percentage (gem. ~4%).
- 1/3 andere invulling.
- 1/3 geen formele spending rule.

Relatie met ANBI:

- De spending rule is een intern sturingsinstrument.
- De bestedingsnorm is de wettelijke toets.

Mogen wij uitkeren aan niet-ANBI’s?

- Ja, mits je aannemelijk maakt dat het geld wordt besteed in lijn met je eigen algemeen nuttige doelstelling.
- Bij steun aan een andere ANBI is de nuttige besteding in principe geborgd.
- Bij een niet-ANBI: extra onderbouwing en zicht op de besteding vereist.

Samenvatting en aandachtspunten

- Vermogen in stand houden: toegestaan onder voorwaarden (stamvermogen, continuïteitsreserve, overgangsregeling pre-2008).
- Te veel vermogen: afbouwplan opstellen.
- Indexeren: toegestaan en veelvoorkomend bij stamvermogen.
- Uitkeren aan niet-ANBI's: mogelijk, mits aantoonbaar binnen de doelstelling.
- Documentatie, beleidsplan en bestedingsnorm blijven cruciaal.

Vragen?

